

Aan:
de voorzitter en de leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 7 maart 2014

Behandeld door mevrouw BGA Vrieling (0592) 36 58 25

Onderwerp: **Nieuwsbrief Gebiedsontwikkeling Uffelte-Ruinen (GUR)**

Waterberging in Uffelte-Ruinen blijft noodzakelijk

Veranderingen in het klimaat maken het nodig om ruimte te creëren voor wateropvang bij extreem weer. In de Gebiedsontwikkeling Uffelte-Ruinen (GUR) wordt gezocht naar mogelijkheden om overtollig water uit de Oude Vaart en de Wold Aa te bergen. Dit met als doel om wateroverlast benedenstrooms te voorkomen. Daarbij wordt gezocht naar kansen voor natuurontwikkeling, verbetering van de landbouwomstandigheden en naar mogelijkheden voor recreatie en toerisme.

Het is vrij lang stil geweest rondom het project. Waterschap Reest&Wieden heeft in de afgelopen periode haar watersysteem opnieuw geanalyseerd. Met behulp van een verbeterd rekenmodel, en op basis van de nieuwste inzichten in klimaatverandering, is in kaart gebracht waar wateroverlast verwacht kan worden. In afwachting van deze uitkomsten is voor GUR een pas op de plaats gemaakt.

Uit de analyse blijkt dat het watersysteem van Reest&Wieden nog niet optimaal functioneert. Zowel in de huidige situatie, als bij klimaatverandering, is er aanzienlijke kans op wateroverlast. Op basis van deze uitkomsten heeft het Waterschap besloten door te gaan met in ieder geval twee projecten: waterberging Engelgaarde bij Meppel, en de gebiedsontwikkeling Uffelte-Ruinen. De waterberging Darperweide zou dan niet meer nodig zijn.

Waarom waterberging in dit gebied?

Met name langs de Wold Aa – in de ruilverkaveling Ruinerwold-Koekange- kunnen onder extreme weersomstandigheden grote stukken land onder water komen te staan. Ook in diverse bemalen gebieden langs de Wold Aa en Oude Vaart kunnen problemen ontstaan. Daarnaast is er bij hevige regenval kans op wateroverlast bij woningen in de stad Meppel en kan het Meppelerdiep nabij het Staphorsterveld buiten haar kades treden.



Het gebied tussen Uffelte en Ruinen ligt op de overgang van het hooggelegen Drents Plateau naar de laaggelegen ruilverkaveling Ruinerwold-Koekange. Hierdoor stroomt het water hier relatief snel. Dit maakt het mogelijk om beekwater vrij eenvoudig naar een bergingsgebied te sturen. Het effect hiervan is dat de waterpeilen op de Oude Vaart en de Wold Aa dalen. Daarnaast kent het gebied diverse natuurgebieden zoals Rheebruggen, de Zure Venen en de Lange Ronde Weiden, waarmee waterberging op natuurgronden een optie is.

Met het nieuwe rekenmodel van het waterschap is in beeld gebracht in hoeverre problemen benedenstrooms worden opgelost als er ter hoogte van Uffelte-Ruinen water vanuit de Wold Aa en de Oude Vaart wordt geborgen. Daarbij is uitgegaan van de oorspronkelijke opgave: een berging voor 2,3 miljoen m³ water, zo mogelijk uitgebreid met nog eens 1 miljoen m³. Een deel van dit water kan in de klimaatbuffer Ootmaantlanden worden gestald (zie hieronder). Het overige water moet ergens in het zoekgebied een plek krijgen (zie afbeelding). Uit de berekening volgt dat bij een bergingscapaciteit van 3,3 miljoen m³ water alle knelpunten zijn opgelost...zowel nu als in de toekomst bij klimaatverandering.

Hoe nu verder?

Waterschap Reest en Wieden, de provincie Drenthe de gemeenten Westerveld en De Wolden hebben de draad weer opgepakt om te komen tot een oplossing die recht doet aan de belangen van de betrokken partijen. Daarin krijgen zowel de eerder opgestelde documenten, de inbreng die tijdens de startbijeenkomsten is geleverd, als de uitkomsten van enquêtes met grondeigenaren een plek.

De volgende hoofdrichtingen worden de komende periode op papier uitgewerkt:

1. De ontwikkeling van een aaneengesloten natuurgebied tussen de Oude Vaart en de Wold Aa waarin regenwater wordt vastgehouden en waarin berging van beekwater kan plaatsvinden. Hierbij worden de bestaande natuurgebieden met elkaar verbonden en zal een waterverbinding tussen beide beken nodig zijn.
Als variant daarop wordt ook in kaart gebracht wat de inzet van alleen de bestaande natuurgebieden als waterberging zal betekenen.
2. Het inrichten van landbouwgronden rondom de beken als waterbergingsgebieden. Op deze gronden blijft de landbouwfunctie ongewijzigd. Alleen onder extreme weersomstandigheden worden de gronden als berging ingezet (met schaderegeling).

Deze hoofdrichtingen worden beoordeeld op hun technische, financiële en procedurele haalbaarheid. Tevens worden effecten voor de landbouw en natuur, de gevolgen voor de leefbaarheid en de kansen voor recreatie in kaart gebracht. Hieruit hopen we kansrijke onderdelen te kunnen onderscheiden die gezamenlijk een haalbare oplossing vormen.

De eerste resultaten zullen later dit voorjaar worden voorgelegd aan vertegenwoordigers van de landbouw, de natuur, de recreatiesector en dorpsbelangen, met de vraag of de uitwerking juist en volledig is. Vervolgens worden de resultaten gedeeld met het gehele gebied. Het streven is om in het najaar van 2014 te besluiten welke oplossingsrichting nader uitgewerkt zal worden. Daarmee ontstaat ook meer duidelijkheid over de mogelijke gevolgen voor het gebied.

Stand van zaken klimaatbuffer Ootmaanlanden

Een klimaatbuffer is een natuurgebied dat zo wordt ingericht, dat in tijden van extreme neerslag overvloedig water uit het omliggende gebied tijdelijk kan worden geparkeerd. Als de omstandigheden weer gunstig zijn, kan het water uit de buffer wegstromen. Door vernatting van het gebied wordt in de zomer verdroging tegengegaan. In de winter zorgt het herstel van de natuurlijke afwatering ervoor dat regenwater minder snel wegstroomt.

In 2010 kreeg de Vereniging Natuurmonumenten een subsidiebeschikking van het toenmalig Ministerie van VROM voor het inrichten van een klimaatbuffer in natuurgebied 'de Ootmaanlanden' (ten noorden van Uffelte) en het natuurgebied Anserveld (bij het Dwingelderveld). De beschikking van het ministerie leidde tot een samenwerkingsovereenkomst tussen Natuurmonumenten, waterschap Reest en Wieden, de provincie Drenthe en de gemeenten Westerveld en De Wolden om deze klimaatbuffers te realiseren. DLG is gevraagd voor de uitvoering.

De klimaatbuffer Ootmaanlanden maakt onderdeel uit van de Gebiedsontwikkeling Uffelte-Ruinen (GUR). De klimaatbuffer zal fungeren als berging voor water uit de Oude Vaart. Daarmee draagt het project bij aan de wateropgave Uffelte-Ruinen.

DLG is druk bezig met het uitwerken van het inrichtingsplan, waarbij de nodige onderzoeken worden gedaan. De maatregelen omvatten onder andere de aanleg van een onderleider onder de Drentse Hoofdvaart, het dempen van sloten en de aanleg van kades om de omgeving buiten de klimaatbuffer droog te houden. De verwachting is dat in het najaar van 2014 overleg kan plaatsvinden met omwonenden en belanghebbenden. Daarna wordt het plan definitief gemaakt.

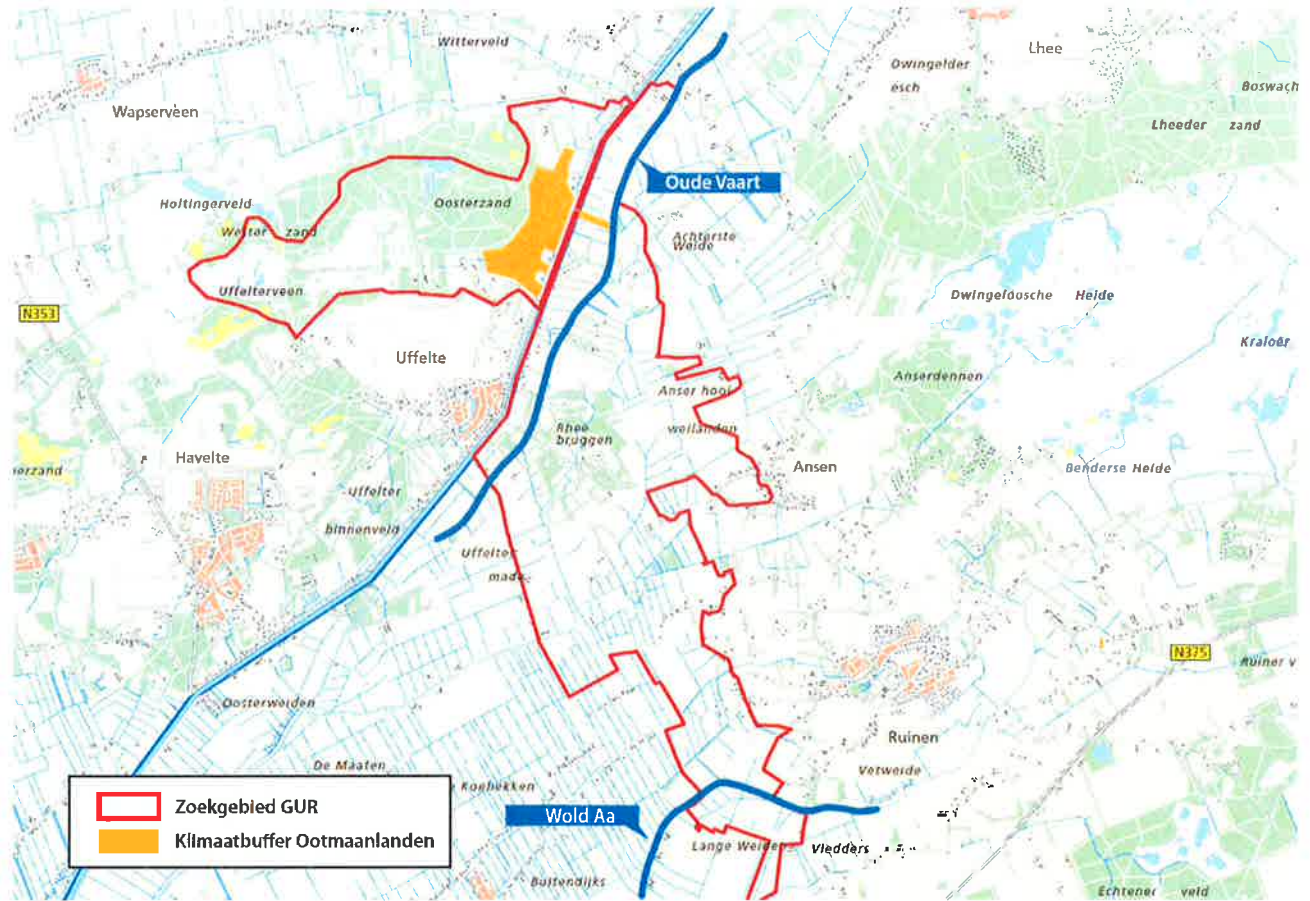
Voor meer informatie

Voor meer informatie over het project GUR kunt u terecht op de website van waterschap Reest&Wieden (www.reestenwieden.nl), onder projecten / gebiedsontwikkeling). Voor specifieke vragen kunt u contact opnemen met mevrouw Ida Makken (i.makken@reestenwieden.nl).

Namens de stuurgroep Gebiedsontwikkeling Uffelte-Ruinen,



Gedeputeerde Rein Munniksmä



Zoekgebied GUR + Locatie klimaatbuffer Ootmaantand